

**សេចក្តីស្នើសុំកែលំអការអនុវត្តច្បាប់
ស្តីពី
សមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល**

សមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលចំនួន១៩ ដែលបានចូលរួមក្នុងការស្នងមតិរបស់ខុម
ប្រែលក្នុងឆ្នាំ២០១៩ និងសមាគម អង្គការចំនួន២៩ផ្សេងទៀត ដែលបានចូលរួមសិក្ខាសាលាពិគ្រោះ
យោបល់អំពីការប្រឈមនៃការអនុវត្តច្បាប់ សមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល កាលពីថ្ងៃទី៩ ខែ
មករា ឆ្នាំ២០២០ នៅសណ្ឋាគារអ៊ីកក្នុងរាជធានីភ្នំពេញកន្លងមក បានលើកឡើងពីបញ្ហាដែលខ្លួនកំពុង
ប្រឈមក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពនៅតាមមូលដ្ឋាន បន្ទាប់ពីច្បាប់ស្តីពីសមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋា
ភិបាលបានអនុម័តកាលពីឆ្នាំ២០១៥។

បញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗ-មានដូចខាងក្រោម៖

១. ការបង់ថ្លៃនៃការចុះបញ្ជី និងការជូនដំណឹងពីការផ្លាស់ប្តូរ ប្រធាន ឬនាយកប្រតិបត្តិ ការផ្លាស់ប្តូរទី
តាំងទីស្នាក់ការ។ ផ្អែកលើគោលការណ៍ប្រជាធិបតេយ្យ និងសកានិយម បើរដ្ឋសភាមិនបានបញ្ញត្តិឱ្យ
រដ្ឋាភិបាលយកថ្លៃសេវា រដ្ឋាភិបាលក៏មិនអាចយកថ្លៃសេវាបានដែរ បើរដ្ឋាភិបាលនៅតែយកថ្លៃសេវា
ដោយគ្មានកំណត់ក្នុងច្បាប់ បានន័យថាគឺជាអំពើពុករលួយ។ ព្រោះអំណាចទាំងអស់ជារបស់ប្រជា
ពលរដ្ឋ ហើយប្រជាពលរដ្ឋអនុវត្តអំណាចរបស់ខ្លួនតាមរយៈតំណាងរាស្ត្រ បើសភាដែលជាតំណាង
របស់ប្រជាពលរដ្ឋ មិនឱ្យយកថ្លៃសេវាទៅហើយ ហេតុអ្វីរដ្ឋាភិបាលត្រូវយកកម្រៃ ? ។

អនុសាសន៍៖ ស្នើសុំក្រសួងមហាផ្ទៃមេត្តាបញ្ឈប់ការយកថ្លៃសេវានេះបានកាន់តែឆាប់កាន់តែ
ប្រសើរ ដើម្បីបង្ហាញពីការលើកទឹកចិត្តជាពិសេសដល់សមាគម និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលសម្រាប់កិច្ច
សហប្រតិបត្តិការល្អក្នុងការរួមគ្នាអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិ។

២. អនុលោមការអនុវត្ត និងបញ្ញត្តិមាត្រា៣៧នៃច្បាប់ស្តីពីសមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល៖
សមាគម និងអង្គការដែលបានចុះបញ្ជីមុនច្បាប់ស្តីពីសមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល បានដាក់
ឱ្យអនុវត្តកាលពីឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានខ្លះ នៅតែទាមទារឱ្យអង្គការ សមាគមចុះបញ្ជី
ឡើងវិញទើបអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើសកម្មភាព។ ទោះបីជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនោះមានលក្ខខណ្ឌស្រប
តាមមាត្រា៣៧នៃច្បាប់ស្តីពីសមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលយ៉ាងណាក៏ដោយក៏គាត់មិន
ទទួលយកដែរ។ ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែងនៅក្រុងសិរីសោភ័ណ្ណ ក្នុងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ។

អនុសាសន៍៖ យើងខ្ញុំស្នើសុំក្រសួងមហាផ្ទៃធ្វើការផ្សព្វផ្សាយបន្ថែមអោយបានទូលំទូលាយទៅ
ដល់មន្ត្រីនៅថ្នាក់មូលដ្ឋានឱ្យមានការយល់ដឹងពីច្បាប់នេះ។ យើងសង្ឃឹមថាករណីបែបនេះនឹងមិនកើត
មានតទៅទៀតឡើយ។

៣. សមាគម និងអង្គការដែលបានចុះបញ្ជីរួមហើយ ពេលមានការកែប្រែមាត្រាណាមួយនៃលក្ខន្តិកៈ
ក្រសួងមហាផ្ទៃតម្រូវឱ្យធ្វើការកែប្រែមាត្រាផ្សេងៗទៀតដែលសាមីសមាគម និងអង្គការមិនបានធ្វើ
ការកែប្រែទៅវិញ។ ២. ដូចជាអក្សរកាត់នៃឈ្មោះអង្គការជាដើម។

អនុសាសន៍: យើងខ្ញុំស្នើសុំក្រសួងមហាផ្ទៃបញ្ឈប់ការតម្រូវឱ្យកែតម្រូវនូវខ្លឹមសារមាត្រានៃលក្ខន្តិកៈចំណុចទាំងឡាយណា ដែលសាមីសមាគម និងអង្គការមិនបានធ្វើការកែប្រែ។

៤. ការជូនដំណឹង: ជាទូទៅនៅក្នុងមាត្រា១០ ច្បាប់តម្រូវឱ្យជូនដំណឹងត្រឹមតែការកែប្រែលក្ខន្តិកៈ ផ្លាស់ប្តូរប្រធាន ឬនាយកប្រតិបត្តិ ការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងទីស្នាក់ការ តែការអនុវត្តជាក់ស្តែងក្រសួងមហាផ្ទៃបានតម្រូវឱ្យជូនដំណឹងរួមទាំងការផ្លាស់ប្តូរសមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ដែលគ្មានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់។ កត្តានេះធ្វើឱ្យមានការលំបាកសម្រាប់ សមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដោយសារតែការងារក្រុមប្រឹក្សាភិបាលជាការងារស្ម័គ្រចិត្ត និងបានផ្លាស់ប្តូរជាញឹកញាប់។ ការជូនដំណឹងគួរធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងទទួលបានព័ត៌មាន ដើម្បីទំនាក់ទំនង មិនគួរតម្រូវច្រើនហួសហេតុ ដែលធ្វើឱ្យមានបន្ទុកកាន់តែខ្លាំង ឬប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិស្វ័យភាពនីតិបុគ្គលសមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលឡើយ។

អនុសាសន៍: អង្គការសង្គមស៊ីវិលស្នើសុំក្រសួងមហាផ្ទៃគួរកែប្រែការអនុវត្តចំពោះការជូនដំណឹងនេះ ដោយអនុវត្តត្រឹមច្បាប់កំណត់ ដើម្បីរក្សាសិទ្ធិស្វ័យភាពនីតិបុគ្គលផង និង កាត់បន្ថយភាពស្មុគ្រស្មាញសម្រាប់អង្គការសង្គមស៊ីវិលផង។

៥. របាយការណ៍: អាជ្ញាធរតាមខេត្តមួយចំនួននៅតែទាមទាររបាយការណ៍ពីអង្គការសង្គមស៊ីវិលជាប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ ជាក់ស្តែង ដូចជានៅសៀមរាប បន្ទាយមានជ័យ...។ល។ សមាគម និងអង្គការមិនមានកាតព្វកិច្ចទៅវិញទៅមក ឬអនុសារណៈជាមួយអាជ្ញាធរដែលគួរតែផ្ញើរបាយការណ៍ជូននោះទេ។ ម្យ៉ាងទៀតច្បាប់នៅជាធរមានក៏ពុំបានកំណត់ឱ្យផ្ញើរបាយការណ៍បែបនេះឡើយ។

អនុសាសន៍: ស្នើសុំក្រសួងមហាផ្ទៃបញ្ឈប់សកម្មភាពបែបនេះនៅមូលដ្ឋាន។

៦. ការអនុវត្តសកម្មភាពនៅមូលដ្ឋាននៅតែទទួលរងការតាមដាន រារាំងមកលើសកម្មភាពរបស់អង្គការសង្គមស៊ីវិល ឬបុគ្គលដែលជាបុគ្គលិកអង្គការ តាមរយៈរូបភាពផ្សេងៗដូចជាមន្ត្រីមកសួរនាំ សុំចតរូបសកម្មភាព ឬសុំបញ្ជីវត្តមាន ឬរបៀបវារៈ ឬតាមដានតាមរូបភាពនានា របស់សមាគម ឬអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។ សកម្មភាពនេះនៅតែបន្ត និងផ្ទុយពីសេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃចុះថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ដែលជម្រាបទៅរាជធានី ខេត្ត ស្តីពីការពង្រឹងកិច្ចសហការ រវាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល ក្នុងការធ្វើសកម្មភាពដោយសេរីភាព ដោយពុំចាំបាច់ជូនដំណឹងដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន។ បញ្ហានេះធ្វើឱ្យយើងមានចម្ងល់ថា តើអាជ្ញាធរថ្នាក់ក្រោមជាតិមិនបានដឹង ឬឮពីសេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬអាជ្ញាធរមិនគោរពសេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ? ឬចំណាត់ការនេះពុំមានយន្តការ ដើម្បីធ្វើឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពច្បាស់លាស់?

អនុសាសន៍: យើងខ្ញុំស្នើសុំក្រសួងមហាផ្ទៃចាត់វិធានការតាមដានការអនុវត្តរបស់អាជ្ញាធរ ឬចាត់វិធានការឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពដល់មន្ត្រីទាំងអស់នោះ ដើម្បីបញ្ឈប់ឧបសគ្គ ចំពោះការអនុវត្តសកម្មភាពរបស់សមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិ ព្រមទាំងការកសាងភាពជាដៃគូពិតប្រាកដ។

ថ្ងៃច័ន្ទ ១០កើត ខែមាយ ឆ្នាំកុរ ឯកស័ក ព.ស ២៥៦៣
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០